

10 цікавих фактів із життя Лесі Українки

Леся Українка (справжнє ім'я Лариса Петрівна Косач-Квітка, 25 лютого 1871 р. – 1 серпня 1913 р.) – геній української літератури, яка входить в умовну тріаду Шевченко-Франко-Українка.

Попри складну хворобу – туберкульоз кісток, якою вона боролася все життя, Леся ніколи не здавалася, була сильною, спраглою до розвитку, творчості та самоосвіти. Вона стала навіть відомішою, ніж її мати – поетеса Олена Пчілка. Утім, незважаючи на те, що з творчістю Лесі Українки ми знайомимося ще в школі, насправді знаємо про неї дуже мало. Якою людиною вона була, чим жила, чим цікавилася, що їй боліло та кого вона любила... Ми зібрали кілька

маловідомих фактів із її життя, які подаємо нижче.

1. Леся дуже любила музику. І мама купила для свого малятка рояль, коли Лесі було всього п'ять років. Однак у дев'ять років дівчинка захворіла на туберкульоз кісток, і хвороба прикувала її до ліжка. Лесі доводилося лежати з загіпсованими руками і ногою місяцями. Одного разу її тітка, Олександра Антонівна, навчала дівчинку грі на фортепіано, помітила, що Леся досить впевнено вибиває вільною від гіпсу ніжною такт. Виявилось, що так дівчинка грала на роялі.
2. Деякі дослідники першою любов'ю майбутньої великої поетеси називають Максима Славинського. Коли вони познайомилися, Лесі було 15, Максиму – 18. Вони разом переводили Гейне. Друга романтична зустріч відбулася в 1892 році. В майбутньому Славинський стане одним із керівників Центральної Ради, послом Української Народної Республіки в Празі. Заарештований чекістами, він помре у в'язниці. А от першою справжньою любов'ю Лесі Українки називають її друга по нещастю – хворого на сухоти

революціонера Сергія Мержинського . Вони познайомилися в Ялті в 1897 році, приїхавши на лікування. Йому було 27 років, їй – 26. Спочатку він їй не сподобався, але поступово проник в душу. Він називав письменницю «Леся-Ларочка». Помер чоловік у неї на руках у Мінську від туберкульозу легенів. Біля його смертного ложа Леся написала поему «Одержима».

3. Леся Українка вільно розмовляла українською, російською, польською, болгарською, німецькою, французькою та італійською мовами. Добре знала латинь. Перекладала з давньогрецької, німецької, англійської, французької, італійської та польської мов, хоч і не навчалася в школі. Її освітою займалися мати (Олена Пчілка) і приватні вчителі.

4. У стані крайнього виснаження від поганої роботи нирок Леся згасла на 43-ому році життя у містечку Сурамі в Грузії. А приїхала вона в Сурамі разом зі своїм нареченим Климентом Квіткою у вересні 1903 року. Кльоня, як вона його лагідно називала, страждав від сухот, вона – від туберкульозу кісток. Навіть сьогодні ці хвороби вважаються важкими. Тоді ж – невиліковними.

5. На честь Лесі Українки названий астероїд «2616 Леся» (2616 Lesya), який відкрили 28 серпня 1970 року.
6. Лесю і її брата Михайла у сім'ї називали спільним іменем – «Мишелосіє» через нерозлучність. Проте сина мати ставила вище за Лесю — її довго вважала малорозвиненою. Крім того, не любила її вдачі.

До 5-го класу навіть не віддавала до школи, а навчала вдома за власною програмою.

7. Свій псевдонім Лариса Косач запозичила в дядька – Михайла Драгоманова. Він підписувався як «Українець». А оскільки Леся дуже любила свого дядька і захоплювалась ним, то вирішила в чомусь бути схожою на нього. Псевдонім «Українка» з'явився в 1884 році, коли дівчині було всього тринадцять. Можливо, він був обраний на основі дитячої наївності та палкої любові до дядька, проте в історію Лариса Косач увійшла саме як Українка. А Лесею її лагідно називали в сім'ї, тож не дивно, що тверде «Лариса» вона замінила на тендітне та ніжне «Леся».

Деякі дослідники творчості Українки вважають, що у неї був роман з іншою видатною жінкою того часу – Ольгою Кобилянською. Леся і справді підтримувала тісні взаємини з Кобилянською, проте їх радше можна назвати дружніми, аніж любовними. Прихильники теорії про нетрадиційну сексуальну орієнтацію поетеси такий висновок роблять із листувань, де

Українка часто називає Кобилянську пестливими словами, зокрема «хтосічкою». Також стверджують, що схожі мотиви проглядаються в драмі Лесі «Блакитна троянда», яка до слова, в першій редакції мала назву «Нічні метелики».

9. Хворобливу і тендітну Лесею Іван Франко назвав «єдиним мужчиною в нашому письменстві». Хоч сама Українка не вважала себе гідною і нігтя

Франка. Її, як і Олену Пчілку, мали за надзвичайно сильну жінку. Сильну морально. І думка така була зовсім небезпідставною.

10. В останні роки життя очі Лесі Українки набули надзвичайного блакитного кольору. Цікаво, що до того вони не мали настільки інтенсивного забарвлення. Цей факт дійсно дивував всіх довкола, адже очі поетеси були наче неземні. Про це згадує у своїх спогадах Лесина сестра Ісидора Косач-Борисова. Збереглась навіть фотографія – портрет Українки – зроблений саме в той період. Шкода, правда, що світлина чорно-біла, і ми не можемо розгледіти барв погляду поетеси.